

GMINA MIASTO LĘBORK

RAPORT Z REALIZACJI

„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA LĘBORKA NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020”

za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r.

Lębork, grudzień 2015

Autor raportu

Mgr Robert Siudak

Mgr Lidia Ziętek

EKOSTANDARD

Pracownia Analiz Środowiskowych

ul. Wiązowa 1B/2

62-002 Suchy Las

www.ekostandard.pl

e-mail: ekostandard@ekostandard.pl

tel. 505 006 914; (0-61) 812 55 89

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	5
1 Charakterystyka środowiska miasta Lębork	6
1.1 Położenie administracyjne i geograficzne.....	6
1.2 Budowa geologiczna.....	6
1.3 Surowce mineralne	7
1.4 Wody	7
1.5 Warunki klimatyczne.....	7
1.6 Struktura zagospodarowania ziemi.....	8
1.7 Walory przyrodnicze	8
1.8 Gospodarka wodno-ściekowa	9
1.9 Jakość powietrza.....	10
1.10 Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	11
2 Ocena realizacji poszczególnych celów i zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka	12
2.1 Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu.....	12
2.2 Zaopatrzenie ludności w wodę pitną i gospodarka ściekowa.....	13
2.3 Ochrona powietrza atmosferycznego.....	16
2.4 Ochrona przyrody	19
2.5 Ochrona przed hałasem i promieniowaniem niejonizującym	21
2.6 Ochrona gleb i zasobów mineralnych.....	23
2.7 Gospodarka odpadami	23
2.8 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	24
3 Nakłady finansowe i efekty inwestycji w ochronie środowiska.....	25
4 Edukacja ekologiczna.....	25
5 Wnioski i zalecenia dotyczące aktualizacji Programu Ochrony Środowiska	27

SPIS TABEL

Tab. 1. Pomniki Przyrody na terenie miasta Lęborka.....	8
Tab. 2. Charakterystyka ujęć wody miasta Lęborka.....	9
Tab. 3. Charakterystyka oczyszczalni ścieków z terenu miasta Lębork	10
Tab. 4. Porównanie długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	10
Tab. 5. Długość sieci wodociągowej, liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz średnie zużycie wody na terenie miasta Lębork w latach 2013-2014.....	13
Tab. 6. Długość sieci kanalizacyjnej, liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz ilość ścieków odprowadzonych na terenie miasta Lębork w latach 2013-2014.....	14
Tab. 7. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony przeciwpowodziowej na terenie miasta Lębork w latach 2013-2014.....	14
Tab. 8. Ocena stanu powierzchniowych wód płynących monitorowanych przez WIOŚ w Gdańsku na obszarze miasta Lębork w 2013 roku.....	16
Tab. 9. Klasyfikacja strefy pomorskiej województwa pomorskiego ze względu na poszczególne zanieczyszczenia pod kątem ochrony zdrowia w 2011, 2013 oraz 2014 r.	17
Tab. 10. Klasy dla średniorocznych zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta Lęborka w 2014 roku	18
Tab. 11. Przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza na terenie Miasta Lębork w latach 2013-2014	18
Tab. 12. Obszary prawnie chronione wraz z pomnikami przyrody na terenie Miasta Lębork....	19
Tab. 13. Tereny zieleni.....	20
Tab. 14. Nasadzenia i ubytki	20
Tab. 15. Przedsięwzięcia związane z utrzymaniem i kształtowaniem lasów, terenów zielonych oraz pośrednio z ochroną przyrody w latach 2013-2014.....	21
Tab. 16. Przedsięwzięcia związane z ochroną przed hałasem, promieniowaniem niejonizującym na terenie miasta Lębork w latach 2013-2014.....	22
Tab. 17. Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami na terenie miasta Lębork w latach 2013-2014	23
Tab. 18. Wydatki budżetu miasta Lębork w latach 2013-2014	25
Tab. 19. Przedsięwzięcia związane z edukacją ekologiczną na terenie Miasta Lębork w latach 2013-2014	26
Tab. 20. Mierniki realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka	29

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1. Położenie miasta Lęborka w powiecie lęborskim.....	6
--	---

Wstęp

Celem raportu jest ocena realizacji wykonanych, bądź zaniechanych zadań zapisanych w Programie ochrony środowiska dla miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020.

Program Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Lęborku nr XXVIII z dnia 05 września 2013 roku.

Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska jest realizowana na wszystkich szczeblach administracji:

- co 4 lata wykonywana jest ocena skuteczności realizacji polityki ekologicznej państwa z wykorzystaniem określonych mierników,
- co 2 lata wykonywana jest ocena realizacji wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska sporządzonych w celu realizacji polityki ekologicznej państwa,
- ocena realizacji programów naprawczych poszczególnych komponentów środowiska wykonywana jest przez organy inspekcji ochrony środowiska.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013, poz. 1232 ze zm.), z wykonania programu ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Gminy.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań Programu jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Uzyskiwane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrują zaawansowanie realizacji Programu w skali rocznej i umożliwiają dokonywanie niezbędnych korekt na bieżąco.

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań Programu ochrony środowiska powinny obejmować określenie stopnia wykonania działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

W kolejnych rozdziałach przedstawione zostały w sposób syntetyczny informacje na temat realizacji celów zawartych w ww. programie ochrony środowiska dla miasta Lęborka. Raport obejmuje analizę zrealizowanych zadań oraz poniesionych nakładów finansowych.

Przy sporządzeniu dokumentu wykorzystano dane instytucji posiadających bazy danych zagregowane do poziomu gminnego, m.in. Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Powiatu Lęborskiego, a także Urzędu Miasta Lęborka .

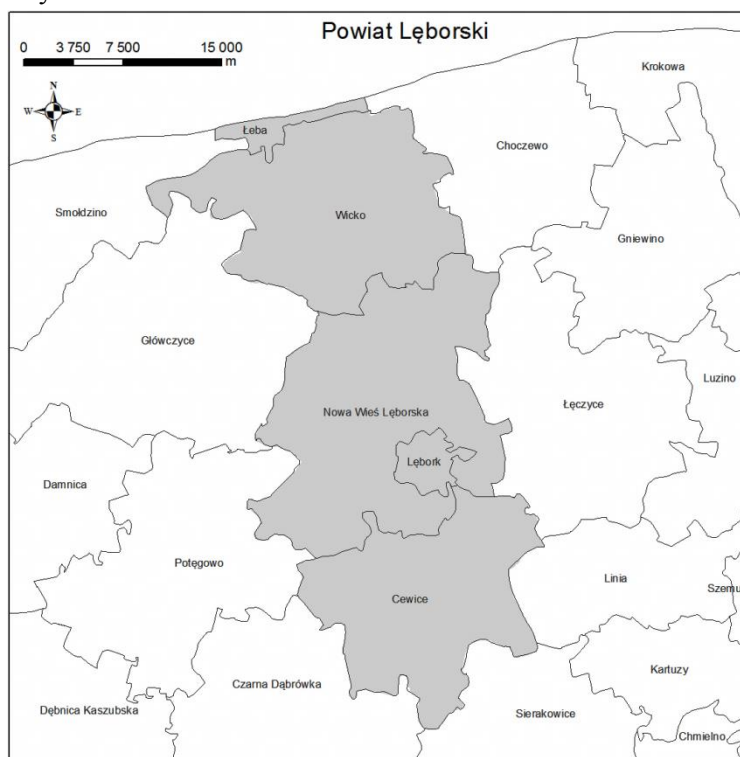
Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka w latach 2013-2014.

1 Charakterystyka środowiska miasta Łębork

1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Miasto Łębork położone jest w północnej Polsce, w województwie pomorskim. Miasto leży ok. 30 km od Morza Bałtyckiego w pradolinie Łeby-Redy, od południa graniczącej ze wzgórzami Pojezierza Kaszubskiego należącego do Pojezierza Wschodnio-pomorskiego, a od północy z Wysoczyzną Żarnowiecką wchodzącą w skład Pobrzeża Koszalińskiego.

Łębork zajmuje obszar 18 km², który zamieszkuje ok. 35 tys. mieszkańców. Jest stolicą powiatu, w skład którego wchodzi gminy Nowa Wieś Łęborska, Wicko i Cewice oraz dwie gminy miejskie Łębork i Łeba. Miasto Łębork graniczy z dwoma gminami wiejskimi: Nową Wsią Łęborską i na niewielkim południowym odcinku z Cewicami.

Rys. 1. Położenie miasta Łęborka w powiecie łęborskim

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla miasta Łęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020

1.2 Budowa geologiczna

Budowa geologiczna miasta Łębork w dużej mierze związana jest z działalnością lądolodu w okresie zlodowacenia Bałtyckiego. Miąższość utworów czwartorzędowych dochodzi tu do 100 m. (Fedor, Gurska 1985). Bezpośrednio pod tymi osadami zalega burowęglowa formacja mioceńska, natomiast kredę reprezentują osady morskie spoczywające na pstrych piaskowcach. Pradolina Łeby-Redy powstała w wyniku recesji zlodowacenia i odpływu wód lodowcowych na zachód, dlatego dno doliny budują przede wszystkim utwory fluwioglacjalne i lokalnie młodsze utwory holoceni. Utwory plejstoceni reprezentowane są głównie przez piaski różnej frakcji z domieszką żwirów i otoczków. Utwory holoceni, torfy i namuły rzeczne, występują najczęściej w różnego rodzaju zagłębieniach bezodpływowych. Fragmenty wysoczyzn morenowych budują plejstoceni utwory zwałowe, fluwioglacjalne i zastoiskowe. Są to gliny twardeplastyczne, ropy, pyły i przewarstwienia żwirowo-piaszczyste. W północno-wschodniej części miasta znajdują się utwory zastoiskowe, zwane

„łłami Lęborskimi”. Są to łłły złołone z warstw (warstwy powstające zazwyczaj w ciągu jednego roku) - tzw. łłły warstwowe, o miąższości ok. 12 m.

1.3 Surowce mineralne

Na terenie miasta występują czwartorzędowe złołża surowców ilastych ceramiki budowlanej, głównie łłły, mułki i piaski schudzające, których wydobywanie w 2014 r. wyniosło 48 tys. ton oraz dwa czwartorzędowe złołża piasków budowlanych – wydobywanie 10 tys. ton.¹

1.4 Wody

1.4.1 Wody podziemne

Wody podziemne w okolicach miasta Lęborka stanowią główne Źródło zaopatrzenia w wodę dla celów komunalnych oraz Źródło uzupełniające dla celów produkcyjnych. Zasoby wód podziemnych występują w trzech podstawowych piętrach wodonośnych: czwartorzędowym, trzeciorzędowym i kredowym.

Głównym zbiornikiem wód podziemnych miasta Lęborka jest - GZWP nr 107, obejmujący dolinę rzeki Łęby. Pradoliny typ zbiornika stanowi jeden z najzasobniejszych zbiorników czwartorzędowych o zasobach wynoszących 125 tys. m³/dobę. Jego powierzchnia wynosi: 195 km², natomiast powierzchnia obszarów ochronnych 544,1 km². Średnia głębokość ujęć wody waha się od 5 do 50 m ppt.²

1.4.2 Wody powierzchniowe

Miasto położone jest nad rzeką Łębą, w całości jej zlewni. W granicach miasta do rzeki Łęby wpada rzeka Okalica. Na terenie miasta znajduje się ok. 25 ha wód powierzchniowych (13 ha z nich stanowią rowy melioracyjne oraz kilka sztucznych zbiorników wodnych). Na obszarze miasta występują cztery zbiorniki wodne pochodzenia antropogenicznego.

W 2013 roku na terenie miasta Lębork zlokalizowany został punkt pomiarowy jakości wód powierzchniowych na rzece Okalica. Jak podaje raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w 2013 roku, wyniki pomiaru wskazują na dobry potencjał ekologiczny, ale stan chemiczny kwalifikuje się poniżej stanu dobrego. Jednakże rzeka ta spełnia wszystkie wymogi dla obszaru chronionego, ponieważ znacznie nie przekroczone żadnych norm. W 2014 roku nie przeprowadzono badań jakości wód powierzchniowych na terenie miasta Lęborka.

Na terenie miasta nie ma kąpielisk, więc badania jakości stanu wód powierzchniowych stojących nie są prowadzone.

1.4.3 Zagrozenie powodziowe

Na terenie gminy Lębork zagrożenia przyrodnicze związane z powodzią dotyczą w głównej mierze Pradoliny Redy-Łęby. Tereny zagrożone zalewaniami to: łłaki i pastwiska, znajdujące się wzdłuż rzeki Łęby.

1.5 Warunki klimatyczne

Na obszarze, na którym zlokalizowane jest miasto Lębork występuje klimat umiarkowany przejściowy. Średnia temperatura stycznia kształtuje się od -1,5 do -2,5°C, natomiast w lipcu od 17 do

---

¹Źródło: Bilans zasobów złóż kopaliny w Polsce wg stanu na 31 XII 2014 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015

²Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lęborskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019

18°C. Średnie roczne sumy opadów nie przekraczają 550 mm. Na Pomorzu występuje jedna z najniższych w Polsce wartości ciśnienia atmosferycznego. Przeważają wiatry zachodnie.³

1.6 Struktura zagospodarowania ziemi

W strukturze użytkowania gruntów przeważają tereny zabudowane (47%). Użytki rolne stanowią 31%, lasy i grunty leśne pokrywają obszar miasta w 19%, a pozostałe 3% to nieużytki oraz wody.

Wśród użytków rolnych największą część stanowią grunty orne, zajmują one 254 ha. Powierzchnia łąk stanowi 37,2% (197 ha), pastwisk 13,7% (72 ha). Najmniejszy procent udziału mają sady, zaledwie 0,6% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Na terenie Lęborka dominują gleby zaliczane do IV klasy bonitacyjnej (48,3% użytków rolnych). Gleby klasy V i słabsze zajmują 37,1% użytkowanych rolniczo gleb. 14,6% gruntów rolnych posiada gleby dobre zaliczane do III klasy bonitacyjnej. Gleby I i II klasy nie występują.⁴

1.7 Walory przyrodnicze

Na terenie miasta Lębork znajdują się następujące formy ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu / OChK / oraz 20 pomników przyrody.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Fragment pradoliny Łeby i wzgórza morenowe na południe od Lęborka” ustanowiony został Uchwałą Nr X/42/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Słupsku z dnia 8 grudnia 1981 roku w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” oraz obszarów krajobrazu chronionego (Dz. Urz. WRN w Słupsku Nr 9, poz. 23). OChK zajmuje powierzchnię 16 731 ha, obejmuje swym zasięgiem powiaty lęborski i słupski. W większości jest to obszar pagórkowaty położony w zasięgu zlodowacenia Bałtyckiego fazy pomorskiej.

Na terenie miasta Lęborka ustanowiono 20 pomników przyrody, mających na celu chronić pojedyncze drzewa i grupy drzew odznaczające się sędziwym wiekiem, wielkością, a także zabytkowe aleje drzew w obrębie miasta.

Tab. 1. Pomniki Przyrody na terenie miasta Lęborka

L.P.	NAZWA OBIEKTU	GATUNEK	OPIS	OBWÓD NA WYSOKOŚCI 130 M [cm]	LOKALIZACJA
1.	„Aleja Lipowa”	lipa drobnolistna (<i>Tiliacordata</i>)	jednostronna aleja lip (12 szt.)	210-280	droga miejska, starodrzew przy pl. Piastowskim wzdłuż placu zabaw
2.	„Starówka”	lipa srebrzysta (<i>TiliatomentosaMoench</i>)		280	deptak przy ul. Staromiejskiej 17
3.	„Piast”	bukpospolityczewrony (<i>Fagus sylvatica purpurea</i>)	wysoka korona	260	„Mini park” przy al. Wolności 20-22
4.	„Nad Łebą”	lipa szerokolistna (<i>Tiliaplathyphyllos</i>)	2 konary	270	„Mini park” przy al. Wolności, skwer przy rzece Łebie
5.	„Czwórka”	jesion wyniosły (<i>Fraxinusexcelsior</i>)	jesion wyniosły o 4 pniach	210, 165, 110, 105	centrum „Mini parku” przy al. Wolności
6.	„Starszak”	grab pospolity (<i>Carpinusbetulus</i>)	grab rozłożysty o 4 konarach	260	Zieleniec przy Przedszkolu nr 6, ul. Wszyńskiego
7.	„Bliźniaki”	kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculushippocastanum</i>)	2 szt.	248, 252	skwer przy pomniku Niepodległości przy ul. I Armii WP 2 od str. ul. Sienkiewicza

³źródło: Program Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020

⁴źródło: Urząd Miejski w Lęborku

L.P.	NAZWA OBIEKTU	GATUNEK	OPIS	OBWÓD NA WYSOKOŚCI 130 M [cm]	LOKALIZACJA
8.	„Mewa”	klon srebrzysty (<i>Acer saccharinum</i>)	2 rozłożyste konary	305	skwer Dworcowy od str. ul. 10 Marca 15
9.	„Albatros”	klon srebrzysty (<i>Acer saccharinum</i>)		300	skwer Dworcowy- przy stawku od str. ul. Sienkiewicza
10.	„Maja”	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	3 rozłożyste konary	300	centrum parku miejskiego im. Michalskiego przy ul. 1 Maja
11.	„Lech”	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	wysoka korona	290	park miejski im. Michalskiego przy boisku
12.	„Michał”	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3 rozłożyste konary	345	park miejski im. Michalskiego przy ul. 1 Maja w pobliżu przedszkola nr 1
13.	„Mieszko”	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	zwarta korona	352	centrum parku miejskiego im. Michalskiego (w pobliżu kaplicy)
14.	„Mikołaj”	dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	wysoka korona	310	narożnik parku im. Michalskiego od str. I Armii WP (w pobliżu apteki)
15.	„Bliźniaczk”	brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i>)	2 szt., porośnięte bluszczem kwitnącym	200, 215	wygrodenie ogrodowe przy budynku mieszkalnym WM przy ul. 1 Maja 1
16.	„Wodniczki”	wierzba biała (<i>Salix alba</i>)	2 szt.	350, 400	zieleniec za ul. Przymurną nad rz. Łebą (w pobliżu piekarni)
17.	„Na skarpie”	lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pień rozgałęzia się na dwa konary	330	nieużytek przy ul. Kossaka – Paderewskiego, u podnóża skarpy
18.	„Bizon”	bukpospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	wysoki pień - ok. 7m	333	park Chrobrego przy ul. Gdańskiej 35
19.	„Para”	buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i>)		340, 232	narożnik parku Chrobrego i ul. Przyzamcze
20.	„Buki Chrobrego”	bukpospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	grupa 6 szt. tworząca trójkąt	292, 245, 310, 200, 255, 280	skrzyżowanie alejek spacerowych u podnóża skarpy przy SUW w parku im. Chrobrego

Źródło: Urząd Miejski w Łęborku

1.8 Gospodarka wodno-ściekowa

1.8.1 Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej na terenie miasta Łęborka w 2014 r. wynosiła 140,9 kilometrów, w 2013 r. 136 km, a w 2011 r. 92,1 km. Na terenach nieobjętych siecią wodociągową ludność zaopatruje się w wodę m.in. z własnych ujęć. Z sieci wodociągowej w 2014 r. korzystało 34 822 osób, w 2013 r. 34 892 osób, a w 2011 r. 35 050 osób.⁵ Miasto posiada dwa ujęcia wód podziemnych – „Dolina Łeby” i „Okalice”, charakterystyka tych ujęć znajduje się w tabeli poniżej.

Tab. 2. Charakterystyka ujęć wody miasta Łęborka

Nazwa ujęcia	Lokalizacja	Rodzaj	Wydajność	Obsługiwanie
Dolina Łeby	Północno-wschodni Łębork, rejon ul. 9 Maja	podziemne	400/610 m ³ /h	Łębork, Mosty, Nowa Wieś Łęborska

⁵Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Okalice	12 km na południowy wschód od Lęborka	podziemne	70 m ³ /h	Lębork, Mosty, Nowa Wieś Lęborska
---------	---------------------------------------	-----------	----------------------	-----------------------------------

Źródło: Urząd Miejski w Lęborku

1.8.2 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Długość sieci kanalizacyjnej w 2014 r. wynosiła 69,1 km, a w 2013 r. 67,6 km. Na terenie miasta Lęborka znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków o przepustowości ok. 12000 m³/dobę. Z oczyszczalni w 2014 r. korzystało 33.240 osób (ok. 96% ludności miasta), natomiast w 2013 r. korzystało z sieci kanalizacyjnej 33.283 osób.⁶ Charakterystykę oczyszczalni w 2011r. oraz 2013 r. przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 3. Charakterystyka oczyszczalni ścieków z terenu miasta Lębork

Rok	Przepływ [m ³ /dobę]	Stężenie [mg/dm ³ dobę]			Ładunek [t/rok]			Odbiornik
		BZT ₅	ChZT	Zawiesina ogólna	BZT ₅	ChZT_Cr	Zawiesina ogólna	
2011	7 436	2,85	31,65	4,35	7,73	85,9	11,81	Łeba
2013	7 031	4,1	61,8	9	10,52	158,60	23,10	Łeba

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w 2011 i 2013 roku, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Gdańsk 2012, 2014

Porównanie długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz liczby ludności korzystającej z sieci przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 4. Porównanie długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Sieć	Rok	Długość [km]	Liczba ludności korzystająca
Wodociągowa	2011	83,2	35050
	2013	84,7	34892
	2014	88,8	34822
Kanalizacyjna	2011	64,6	33376
	2013	67,6	33283
	2014	69,1	33240

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

1.9 Jakość powietrza

1.9.1 Emisja niska

Źródłem zanieczyszczeń powietrza w Lęborku jest emisja substancji gazów i pyłów pojazdów samochodowych oraz z lokalnych kotłowni i pieców węglowych m.in. używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego.

Jednak miasto sukcesywnie udziela mieszkańcom w ostatnich latach dofinansowania z budżetu gminy oraz z innych źródeł zewnętrznych np. z WFOŚiGW na wymianę starszych i nieekologicznych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne. Przykładowo w 2013r. dofinansowano 13 mieszkańców wymieniających stare piece węglowe lub kotły gazowe na nowe na kwotę 34.200,- zł, natomiast w 2014r. udzielono mieszkańcom dotacji z budżetu miasta na powyższe cele już na kwotę 110.000,- zł.

⁶źródło: j.w.

1.9.2 Zaopatrzenie w gaz i ciepło

W Lęborku ok. 55% mieszkańców w ciepło zaopatruje ciepłownia miejska (moc cieplna - 46 MW, nośnik energii - węgiel kamienny). System ciepłowniczy miasta Lęborka oparty jest na ciepłowni KR-1 opalanej dotychczas gł. miałem węglowym M-IIA.

Miejskie systemy ciepłownicze mają łączną długość sieci - 20,5 km. Dostawą energii cieplnej z miejskich systemów ciepłowniczych objęte są przede wszystkim budynki wielorodzinne, ponadto niewielka ilość budynków jednorodzinnych, lokale użytkowe, urzędy i instytucje, obiekty oświaty i wychowania, służby zdrowia, handlowe i użyteczności publicznej, część obiektów przemysłowych. Energia z miejskich systemów ciepłowniczych pokrywa obecnie ok. 32% całkowitego zapotrzebowania na ciepło. Moc zamówiona odbiorców zasilanych w miejskich systemach ciepłowniczych wynosi 37,6 MW (w tym ogrzewanie i wentylacja - 29,2 MW). Węgiel i koks stanowią aż 80,5% ogólnego bilansu paliw.

Szacunkowo przyjęto, że ok. 70% źródeł indywidualnych opalanych jest węglem kamiennym z tendencją spadkową na rzecz gazu i kolektorów słonecznych.

Miasto Lębork zaopatrywane jest w gaz z sieci krajowego przesyłu gazu ziemnego wysokometanowego z gazociągu wysokiego ciśnienia DN 200 Boże Pole - Lębork, będącego odgałęzieniem gazociągu DN 400 Włocławek - Pruszcz Gdański. Stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia położona jest w Mostach, na wschód od granic miasta, o przepustowości 6000 Nm³/h, wystarczającej na potrzeby miasta. W mieście funkcjonuje sieć gazowa średniego i niskiego ciśnienia oraz 5 stacji redukcyjno-pomiarowych stopnia II. Długość sieci gazowej w 2013 i 2014 roku na terenie miasta wyniosła około 140 km.⁷

1.9.3 Emisja komunikacyjna

Źródłem tego rodzaju emisji są drogi o dużym natężeniu ruchu kołowego. Zanieczyszczenia komunikacyjne to głównie: tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły, metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Istotne jest również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon, okładzin hamulcowych i nawierzchni dróg. Emisja komunikacyjna stanowi szczególne zagrożenie dla terenów przyległych do dróg, głównie ma niekorzystny wpływ na uprawy zielone np. pola, ogrody itp. Zagrożenie ze strony komunikacji stanowi przebiegająca przez Lębork droga wojewódzka nr 214 relacji Łeba-Warlubie oraz droga krajowa nr 6 relacji Gdańsk -Szczecin. Obecnie gł. dla tych dróg o znaczeniu regionalnym planowane są budowy dwóch obwodnic dla miasta Lęborka tj. obwodnica Południowa /S6/ oraz Wschodnia /214/.

1.10 Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Istotnym źródłem promieniowania elektroenergetycznego na terenie miasta jest linia 400 kV łącząca elektrownie „Dolna Odra” i „Bełchatów” przebiegająca w relacji Słupsk - Lębork - Żarnowiec - Wejherowo - Gdańsk - Malbork - Kwidzyn. Ponadto w Lęborku znajduje się stacja transformatorowo-rozdzielcza, z której wyprowadzona jest sieć linii 110 kV. Linie te doprowadzają energię do Głównych Punktów Zasilających (GPZ), w których następuje zamiana napięcia ze 110 kV na 15 kV. Z GPZ wyprowadzone są linie napowietrzne i kablowe o napięciu 15 kV do Punktów Zasilających (PZ), w których następuje zmiana napięcia na 0,4 kV i pod takim napięciem energia jest dostarczana odbiorcom. Źródłami promieniowania elektromagnetycznego na obszarze miasta są również stacje telefonii komórkowej, zlokalizowane gł. na wysokich obiektach różnych firm / kominy, słupy, dachy itp. /.

---

⁷Źródło: Program Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020

2 Ocena realizacji poszczególnych celów i zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka

Program Ochrony Środowiska wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę stanu środowiska i ograniczenie negatywnego oddziaływania działalności człowieka.

Podstawowe ogólne wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko określające efektywność działań proekologicznych to:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lądowych, poprawa jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących na terenie Polski,
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy tj. metale ciężkie, trwałe zanieczyszczenia organiczne, substancje zakwaszające, pyły i lotne związki organiczne),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,
- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury,
- wzrost lesistości, rozszerzenie renaturalizacji obszarów leśnych oraz wzrost zapasu i przyrost masy drzewnej, a także wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów,
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

W warstwie społeczno-administracyjnej następujące wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa opisują jakość zarządzania środowiskiem:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym,
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,
- opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

2.1 Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu

Duże znaczenie dla możliwości upowszechniania informacji o stanie środowiska i realizacji Programu ma powszechny dostęp do informacji o środowisku i procedury udziału społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem, określone w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2013 r. poz. 1235 ze zm.) oraz w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Obecnie informacja ekologiczna w Polsce dostępna jest poprzez:

- publikacje Głównego Urzędu Statystycznego,

- publikacje Ministerstwa Środowiska,
- publikacje służb państwowych: Inspekcję Ochrony Środowiska, Państwowy Zakład Higieny, Państwową Inspekcję Sanitarną,
- programy i plany strategiczne oraz inne opracowania jednostek samorządu terytorialnego,
- prasę popularnonaukową o tematyce ekologicznej,
- programy telewizyjne i radiowe,
- publikacje o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim jednostek naukowo-badawczych,
- publikacje opracowane przez organizacje pozarządowe,
- targi i giełdy ekologiczne,
- akcje i kampanie edukacyjne i promocyjne, konkursy w szkołach,
- Internet,
- prasę lokalną.

2.2 Zaopatrzenie ludności w wodę pitną i gospodarka ściekowa

W tabeli poniżej, przedstawiono dane dotyczące długości czynnej sieci wodociągowej, liczby przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz średniego rocznego zużycia wody na terenie miasta Lęborka, w latach 2013-2014. Dane te uzyskano na drodze ankietyzacji przeprowadzonej dla potrzeb niniejszego dokumentu w Urzędzie Miasta i Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku.

Tab. 5. Długość sieci wodociągowej, liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz średnie zużycie wody na terenie miasta Lębork w latach 2013-2014

Wskaźnik	Jednostka miary	Wskaźnik dla roku 2013	Wskaźnik dla roku 2014
Długość sieci wodociągowej	km	136	140,9
Ilość przyłączy wodociągowych	szt.	2820	2875
Średnie zużycie wody	na 1 mieszkańca w m ³ /rok	33,0	33,72
Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	%	99,2	99,3

Źródło: Urząd Miasta Lęborka, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku

W okresie sprawozdawczym zadania dotyczące gospodarki wodno-ściekowej zapisane w Programie Ochrony Środowiska w większości zostały zrealizowane. Zapewnienie mieszkańcom systemu zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę jest jednym z priorytetowych zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska, a także podstawowym obowiązkiem władz samorządowych.

Z powyższych zestawień wynika, że na terenie miasta w okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost liczby gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej. Zaobserwowano również niewielką zmianę w zużyciu wody zarówno do celów komunalnych, jak i do celów przemysłowych.

W kolejnej tabeli przedstawiono dane charakteryzujące gospodarkę ściekową w Lęborku w latach 2013-2014 tj. dotyczące długości sieci kanalizacyjnej, ilości przyłączy do sieci kanalizacyjnej, ilości odprowadzanych ścieków. Dane uzyskano również z Urzędu Miasta i Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku.

Tab. 6. Długość sieci kanalizacyjnej, liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz ilość ścieków odprowadzonych na terenie miasta Lęborka w latach 2013-2014

Wskaźnik	Jednostka miary	Wskaźnik dla roku 2013	Wskaźnik dla roku 2014
Długość sieci kanalizacyjnej	km	84,2	85,8
Ilość przyłączy kanalizacyjnych	szt.	2183	2221
Ilość ścieków odprowadzonych	tys. m ³	2686	2656
Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej	%	93	93

Źródło: Urząd Miasta Lęborka, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku

W okresie sprawozdawczym dokonano rozbudowy systemu zbiorowego odprowadzania ścieków. Przedsięwzięcie było realizowane w mniejszym stopniu niż rozbudowa systemu wodociągowego. W latach 2013-2014 zaobserwowano również wzrost liczby przyłączy do sieci kanalizacyjnej, podobnie jak w przypadku liczby przyłączy do sieci wodociągowej.

W analizowanym okresie w mieście Lębork zaobserwowano niewielki spadek ilości odprowadzonych ścieków.

Poniżej zestawiono zrealizowane przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony przeciwpowodziowej w latach 2013-2014 na obszarze miasta Lęborka. Dane te pozyskano z Urzędu Miasta i Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku.

Tab. 7. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony przeciwpowodziowej na terenie miasta Lęborka w latach 2013-2014

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Rok realizacji	Koszty realizacji	Źródła finansowania
1.	Budowa sieci wodociągowej na ul. Konopnickiej (137 m)	2013	15 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
2.	Budowa sieci kanalizacyjnej na ul. Konopnickiej (45 m)	2013	40 500 zł	Środki własne MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
3.	Budowa sieci wodociągowej na ul. Reja (230 m)	2013	43 300 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
4.	Budowa sieci kanalizacyjnej na ul. Reja (48 m)	2013	13 000 zł	Środki własne MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
5.	Budowa sieci wodociągowej na ul. Mazowiecka (302 m)	2013	60 686 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
6.	Budowa sieci kanalizacyjnej na ul. Mazowiecka (243 m)	2013	61 020 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
7.	Budowa sieci wodociągowej na ul. Orzeszkowej (102 m)	2013	29 300 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
8.	Budowa sieci wodociągowej na ul. Łasaka (190 m)	2013	25 100 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Rok realizacji	Koszty realizacji	Źródła finansowania
9.	Budowa sieci wodociągowej na Placu Pokoju (302 m)	2013	140 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
10.	Budowa sieci wodociągowej na ul. Syrokomlii (605 m)	2013	117 882 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
11.	Budowa sieci kanalizacyjnej na ul. Poznańska (340,8 m)	2013	264 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
12.	Budowa sieci kanalizacyjnej na ul. Armii Krajowej (72 m)	2013	48 000 zł	Środki własne MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
13.	Budowa sieci wodociągowej na Osiedlu Wschód (1645 m)	2014	339 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
14.	Budowa sieci kanalizacyjnej na Osiedlu Wschód (150 m-2013r., 1176 m-2014r.)	2013 2014	109 000 zł 520 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
15.	Budowa sieci wodociągowej na ul. Majkowskiego (559 m)	2014	88 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
16.	Budowa sieci kanalizacyjnej na ul. Majkowskiego (613 m)	2014	173 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
17.	Budowa sieci wodociągowej na ul. Opolska (248 m)	2014	30 400 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
18.	Budowa sieci kanalizacyjnej na ul. Opolska (240 m)	2014	48 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
19.	Budowa sieci kanalizacyjnej na ul. Mieszka I (184 m)	2014	84 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
20.	Wymiana starych przyłączy wodno-kanalizacyjnych do posesji prywatnych (15 szt.)	2013-2014	33 000 zł	Środki własne MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
21.	Wykonanie nowych przyłączy wodociągowych (19 szt.-2013r., 55 szt.-2014r.)	2013 2014	38 000 zł 110 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku
22.	Wykonanie nowych przyłączy kanalizacyjnych (15 szt.-2013r., 38 szt.-2014r.)	2013 2014	30 000 zł 76 000 zł	Środki własne + MPWiK Sp. z o. o. w Lęborku

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Rok realizacji	Koszty realizacji	Źródła finansowania
23.	Przebudowa kolektora deszczowego przy ul. Słupskiej	2014	285 867,26 brutto	Środki własne
24.	Budowa i przebudowa systemów odprowadzania wód opadowych i roztopowych	2014	880 857,49 brutto	Środki własne Dotacja celowa z udziałem środków unijnych Wkład miasta

Źródło: Urząd Miasta Lęborka, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku

W okresie sprawozdawczym do najczęściej realizowanych zadań w tym sektorze należała rozbudowa sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej. Głównym źródłem finansowania zadań był budżet miasta Lęborka.

Danymi dotyczącymi stanu czystości wód powierzchniowych na terenie miasta Lęborka dysponuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku.

W ramach monitoringu wód płynących Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku w 2013 roku na terenie miasta Lęborka zlokalizował punkt pomiarowy jakości wód powierzchniowych na rzece Okalica. Jak podaje raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w 2013 roku, wyniki pomiaru wskazują na dobry potencjał ekologiczny, ale stan chemiczny kwalifikuje się poniżej stanu dobrego. Jednakże rzeka ta spełnia wszystkie wymogi dla obszaru chronionego, ponieważ nie przekroczono żadnych norm. W 2014 roku nie przeprowadzono badań jakości wód powierzchniowych na terenie miasta Lęborka.

Na terenie miasta nie ma kąpielisk, więc badania jakości stanu wód powierzchniowych stojących nie były prowadzone.

Tab. 8. Ocena stanu powierzchniowych wód płynących monitorowanych przez WIOŚ w Gdańsku na obszarze miasta Lęborka w 2013 roku

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan ekologiczny
Okalica	Okalica - Lębork	II	I	dobry

Źródło: WIOŚ Gdańsk

Analiza uzyskanych wyników wykazała II-klasową jakość biologiczną i I-klasową jakość elementów fizykochemicznych oraz dobry stan ekologiczny rzeki Okalica w punkcie kontrolnym.

2.3 Ochrona powietrza atmosferycznego

Oceny jakości powietrza, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Podstawą prawną monitoringu jakości powietrza jest Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.).

W celu oceny jakości powietrza, jak i tworzenia i realizacji programów jego ochrony na terenie kraju stworzone zostały strefy. W województwie pomorskim na obszarze, którego zlokalizowane jest miasto Lębork, utworzono dwie strefy: aglomerację trójmiejską, w skład której wchodzi Gdańsk, Gdynia, Sopot oraz strefę pomorską, obejmującą pozostałą część województwa.

Miasto Lębork znajduje się w strefie pomorskiej województwa pomorskiego.

Oceny jakości powietrza dokonuje się uwzględniając kryteria ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz kryteria ustanowione ze względu na ochronę roślin.

Ocena jakości powietrza polegała na zaliczeniu strefy do określonej klasy:

- A - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- B - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- C - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Klasy zanieczyszczenia powietrza ze względu na ochronę zdrowia zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 9. Klasyfikacja strefy pomorskiej województwa pomorskiego ze względu na poszczególne zanieczyszczenia pod kątem ochrony zdrowia w 2011, 2013 oraz 2014 r.

Nazwa strefy	Rok	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy											
		SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃
Pomorska	2011	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C(D2)
	2013	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A	C	A(D2)
	2014	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	A(D2)

Zródło: Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w 2013 roku, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Gdańsk 2012, 2014, 2015 r.

W 2011 roku jakość powietrza była w głównej mierze zaliczana do klasy A, z wyjątkiem CO, B(a)P i O₃ – które zaklasyfikowano do klasy C. W 2013 roku również przeważała klasa A, poza C₆H₆, PM10 i B(a)P, które zaliczono do klasy C pod względem ilości zanieczyszczeń. Na przestrzeni tych dwóch lat CO zmienił klasę z C na A, lecz jakość powietrza uległa pogorszeniu przy związkach tj. C₆H₆, PM10. W roku 2014 ponownie C₆H₆ wróciło pod względem stężenia zanieczyszczeń do klasy A, PM10 utrzymało się na tym samym poziomie, co w 2013 roku, a PM_{2,5} zaklasyfikowano do klasy C. Pozostałe związki na przestrzeni tych lat pod względem jakości powietrza w danej strefie utrzymały się w klasie A.

W strefie pomorskiej niedotrzymane zostały dopuszczalne poziomy dla pyłu PM10, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu oraz poziom długoterminowy dla ozonu.

Przeprowadzona ocena stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu branych pod uwagę przy ocenie zanieczyszczeń pod kątem ochrony roślin nie wskazuje na niedotrzymanie standardów.

Na terenie miasta Lęborka w 2014r. jednorazowo przeprowadzono pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza. W 2013r. nie przeprowadzono badań. W obrębie starej zabudowy mieszkalno-gospodarczej przy ul. Malczewskiego /tj. w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 214 i w sąsiedztwie czynnej cegielni/ zlokalizowany został jeden automatyczny punkt pomiarowy monitorujący m.in. stężenie dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM10, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu i ozonu (O₃) w atmosferze.

Zanotowano przekroczenia wartości dopuszczalnej tylko dla benzo(a)pirenu. Główną przyczyną przekroczenia oprócz zanieczyszczeń pyłowo –gazowych z dużej cegielni i z ruchu drogowego / ul. Kossaka / jest także spalanie paliw stałych, m.in. węgla i drewna w paleniskach domowych, które są podłączone do przestarzałych niskich kominów, gdzie temperatura spalania jest zbyt mała, powodując niepełny przebieg procesu i emisję chemicznych związków organicznych, w tym także

benzo(a)pirenu. Wysokie stężenia benzo(a)pirenu odnotowywane są w okresie grzewczym, natomiast latem wartości mogą wynosić zero.

Tab. 10. Klasy dla średniorocznych zanieczyszczeń powietrza pod kątem ochrony zdrowia na terenie miasta Lęborka w 2014 roku

Lokalizacja pomiaru		Klasy dla średniorocznych zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta Lęborka										
		SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃
ul. Malczewskiego	Średnia roczna [µg/m ³]	7	10	459	4	37	0,03	1,24	0,73	1,66	5	49
	Klasa	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A(D2)

Zródło: Roczna ocena jakości powietrza dla województwa pomorskiego za 2014 rok, WIOŚ Gdańsk

W okresie sprawozdawczym na terenie miasta Lęborka zrealizowano m.in. następujące przedsięwzięcia mające na celu ochronę powietrza atmosferycznego, a zapisane również w Programie Ochrony Środowiska, które przedstawiono poniżej w tabeli.

Tab. 11. Przedsięwzięcia związane gł. z ochroną powietrza na terenie Miasta Lęborka w latach 2013-2014

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Rok realizacji	Koszty realizacji / zł /	Źródła finansowania
1.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Lęborku (5szt.)	2013	2 789 732,95 brutto	Środki własne Dotacja z NFOSiGW Pożyczka NFOSiGW
2.	Modernizacja miejskiej sieci ciepłowniczej i przyłączy	2013 2014	573 100 brutto 729 100 brutto	Środki własne RPO inwestor
3.	Budowa elektrociepłowni opalanej biomasą - zmiana systemu ciepłowniczego miasta Lębork (wykonano 82,68%)	2013-2014	14.025. 020,07 brutto	Środki własne Dotacja Wkład miasta
4.	Stopniowa wymiana ulicznych lamp oświetleniowych na bardziej proekologiczne i energooszczędne (ul. Buczka, Majkowskiego, odcinek od ul. Staromiejskiej do ul. Armii Krajowej, Park Chrobrego)	2013	ok. 939.434 brutto	Środki własne
5.	Oświetlenie ulic, placów i dróg	2014	1.689. 029,24 brutto	Środki własne
6.	Budowa i modernizacja dróg i ulic w tym m. in.: ul. Pomorska, ul. Buczka I etap, ul. Majkowskiego, ul. Łasaka, ul. Konopackiej, Al. Wolności, ul. Armii Krajowej; Poprawa nawierzchni Bulwaru turystyczno-rekreacyjnego nad rzeką Lębą - od	2014	9.756. 679,97 brutto	Środki własne Dotacja z budżetu Państwa Dotacja ze Starostwa

	Zamku Krzyżackiego do starego basenu			
7.	Wykonanie dróg dojazdowych do nowych działek budowlanych na terenie Osiedla Wschód	2014	49. 978,30 brutto	Środki własne
8.	Zakup autobusu Solaria Urbino 12, rok prod. 2014	2014	1. 084 .491,00 brutto (płatne w 59 ratach)	Miasto Lębork ZKM Sp. z o.o. w Lęborku
9.	Zakup autobusu miejskiego Neoplan N4409, rok prod. 2003	2014	98. 400,00 brutto	Miasto Lębork ZKM Sp. z o.o. w Lęborku
10.	Dofinansowanie usuwania wytrobów azbestowych z terenu gminy	2013 2014	5.740,- zł 3.895,- zł	Dotacja WFOŚiGW + wkład mieszkańców miasta
11.	Dofinansowanie mieszkańców gminy dokonujących wymiany starych źródeł ciepła na bardziej proekologiczne	2013 2014	34.200,- zł 110. 000,- zł	Dotacja z budżetu na finansowanie

Źródło: Urząd Miasta Lęborka, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Lęborku, ZKM Sp. z o.o. w Lęborku

2.4 Ochrona przyrody

Główną formą obszarowej ochrony przyrody na terenie miasta Lębork jest Obszar Chronionego Krajobrazu / OChK nr III / i pomniki przyrody / 20 szt. /.

Poszczególne formy ochrony przyrody zostały scharakteryzowane w rozdziale 1 opracowania.

Tab. 12. Obszary prawnie chronione wraz z pomnikami przyrody na terenie Miasta Lęborka

Wyszczególnienie	j.m.	2013r.	2014r.
Obszary prawnie chronione			
Obszary chronionego krajobrazu	ha	16.731	16.731
Pomniki przyrody			
Ogółem	szt.	20	20

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Urząd Miasta Lęborka

W okresie sprawozdawczym obejmującym lata 2013-2014 na terenie Miasta Lębork powierzchnia ustawowych form ochrony przyrody nie zmieniła się i nie utworzono nowych pomników przyrody.

Cennymi ostojami przyrody są parki towarzyszące zabytkowym obiektom architektonicznym (zamki i kościoły itp.). W parkach tych występują często pomniki przyrody, a same parki pełnią rolę edukacyjną i są przykładem prawidłowego kształtowania zieleni urządzonej oraz jej wpływu na krajobraz kulturowo-przyrodniczy najbliższej okolicy. Do tego typu parków na terenie miasta zaliczono Park Chrobrego, a w zasadzie zespół parkowo-leśny / m.in. z zabytkową wieżą ciśnień i z czołgiem /.

W tabelach poniżej zestawiono dane dotyczące powierzchni terenów zieleni na obszarze miasta Lęborka w latach 2013-2014.

Tab. 13. Tereny zieleni miejskiej

Wyszczególnienie	J.m.	2013	2014
Zieleńce			
ogółem obiekty	Szt.	30	30
ogółem powierzchnia	ha	19	19
Parki spacerowo-wypoczynkowe			
ogółem obiekty	Szt.	2	2
ogółem powierzchnia	ha	6,3	6,3
Cmentarze			
Ogółem	Szt.	1	1
ogółem powierzchnia	ha	13,3	13,3
Zieleń uliczna			
ogółem powierzchnia	ha	2,1	2,1
Tereny zieleni osiedlowej			
ogółem powierzchnia	ha	26,93	26,93
Lasy gminne			
ogółem powierzchnia	ha	16,2	16,2

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

Tab. 14. Nasadzenia i ubytki

Wyszczególnienie	J.m.	2013	2014
Nasadzenia drzewostanu			
Ogółem	szt.	153	92
Ubytki drzewostanu			
Ogółem	szt.	95	75

Źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych

W 2013 i 2014 roku na terenie miasta nie powstały nowe parki i skwery. Sumaryczna powierzchnia parków i zieleńców zmieniła się w nieznacznym stopniu, powstało kilka nowych zieleńców głównie na terenach przydrożnych i w obrębie podwórek komunalnych przy zabudowie mieszkalno-gospodarczej. Nie zmieniła się natomiast powierzchnia lasów gminnych i terenów zieleni osiedlowej. W 2013 roku dokonano nasadzeń 153 szt. drzew oraz 1510 szt. krzewów ozdobnych m.in. wzdłuż skarp rzeki Łeby, kanału Ulgi, na zieleńcach przydomowych czy na poboczach dróg np. wzdłuż obwodnicy miejskiej. Natomiast w 2014 roku nasadzono na terenach gminnych 92 szt. drzew z gatunków lip, klonów kulistych, iglaków itp. oraz ok. 700 szt. krzewów ozdobnych w ramach uzupełniających nasadzeń zieleni miejskiej. Poniesione koszty materiału nasadzeniowego, przeprowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych wśród miejskich zadrzewień, zieleńców itp. w poszczególnych latach zostały ujęte w poniższej tabeli. Natomiast właściciele posesji prywatnych dokonują sukcesywnie nowych nasadzeń lub nasadzeń zastępczych we własnym zakresie m.in. na

podstawie wydawanych decyzji administracyjnych zobowiązujących właścicieli nieruchomości do zastępowania usuwanych drzew nowymi drzewami lub krzewami z gatunków ozdobnych i szlachetnych, z reguły w ilości większej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów, zgodnie z aktualnymi wymogami ustawy o ochronie przyrody.

W omawianym okresie sprawozdawczym na obszarze miasta realizowano wskazane poniżej przedsięwzięcia związane z utrzymaniem zieleni, lasów oraz pośrednio z ochroną przyrody.

Tab. 15. Przedsięwzięcia związane z utrzymaniem i kształtowaniem lasów, terenów zielonych oraz pośrednio z ochroną przyrody w latach 2013-2014

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Rok realizacji	Koszty realizacji	Źródła finansowania
1.	Utrzymanie zieleni miejskiej w gminie Lębork	2013 2014	879 988,60 zł brutto 775 421,18 zł brutto	Środki własne
2.	Utrzymanie czystości i porządku na terenach komunalnych gminy	2013 2014	847 093,00 zł brutto 763 501,12 zł brutto	Środki własne
3.	Odłów bezpańskich zwierząt wraz z przechowaniem w schronisku Opieka nad bezdomnymi zwierzętami, w tym zakup karmy, zabiegi weterynaryjne , sterylizacja itp.	2013 2014 2013 2014	100 215,48 zł brutto 103 320,00 zł brutto 22.728,42 zł brutto 17.411,80 zł brutto	Środki własne
4.	Zakup materiału roślinnego	2013 2014	38 286,54 zł brutto 26 362,77 zł brutto	Środki własne
5.	Nasadzenia zakupionego materiału roślinnego	2013 2014	19 638,89 zł brutto 22 227,47 zł brutto	Środki własne
6.	Budowa fontanny na Placu Żwirki i Wigury	2013	368 048,88 zł brutto	Środki własne
7.	Projekt ścieżki rowerowej i parkingu rowerowego na ulicy Dworcowej	2014	koszty w ramach budowy drogi	RPO Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
8.	Częściowa realizacja budowy drogi rowerowej na ul. Kusocińskiego (od skrzyżowania z ul. Olimpijczyków do skrzyżowania z ul. Władysława IV)	2014	koszty w ramach budowy drogi	Środki własne
9.	Ścieżka rowerowa ul. Majkowskiego (2940 m)	2014	koszty w ramach budowy drogi	Środki własne
10.	Monitoring lokalny ochrony środowiska, w tym badania powietrza atmosferycznego w gminie	2013 2014	13.000,00 zł	Środki własne

Źródło: Urząd Miasta Lęborka, MZGK w/m

2.5 Ochrona przed hałasem i promieniowaniem niejonizującym

Na terenie miasta Lębork źródłami uciążliwości akustycznych dla środowiska jest hałas komunikacyjny, w mniejszym stopniu natomiast hałas pochodzący z obiektów przemysłowych.

Prawidłowe kształtowanie klimatu akustycznego środowiska wymaga konsekwentnego uwzględniania zagadnień akustycznych w polityce przestrzennej, w szczególności na etapie uchwalania planów zagospodarowania przestrzennego. Szczególne znaczenie ma jednoznaczność zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, umożliwiająca przypisanie poszczególnym wyróżnionym w planie kategoriom terenów dopuszczalnej wartości poziomu hałasu w środowisku. Spełnienie tego wymagania jest niezbędne dla prawidłowego ustalenia szczegółowego zagospodarowania terenu, zwłaszcza położenia nieprzekraczalnej linii zabudowy w stosunku do źródeł hałasu lub możliwości prowadzenia różnego rodzaju działalności oraz realizacji zabudowy o różnych funkcjach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska został zobowiązany zgodnie z art.117 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, do dokonywania oceny stanu akustycznego środowiska na terenach nieobjętych obowiązkiem opracowywania map akustycznych. Wobec powyższego w ramach monitoringu w 2013 i 2014 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku wykonał badania hałasu komunikacyjnego w kilku punktach pomiarowych w większych miastach województwa oraz przy głównych drogach niemających map akustycznych. Jednak żaden z tych punktów nie znajdował się na terenie miasta Lęborka.

Monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych w:

- centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- pozostałych miastach,
- terenach wiejskich.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

W okresie sprawozdawczym na terenie miasta Lęborka były prowadzone pomiary pól elektromagnetycznych w 2013 roku. Wynik, który otrzymano w Lęborku wynosił 0,40 [V/m] przy obowiązującej normie 7,00 [V/m], a to oznacza, że nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku. W 2014 roku nie przeprowadzono pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie miasta Lęborka.

Podane przykłady kilku przedsięwzięć wymienionych już wcześniej i mających znaczenie dla poprawy jakości powietrza, przekładają się również na poprawę warunków akustycznych.

Tab. 16. Przedsięwzięcia związane z ochroną przed hałasem, promieniowaniem niejonizującym na terenie miasta Lęborka w latach 2013-2014

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Rok realizacji	Koszty realizacji	Źródła finansowania
1.	Stopniowa wymiana ulicznych lamp oświetleniowych na bardziej proekologiczne i energooszczędne (ul. Buczka, Majkowskiego, odcinek od ul. Staromiejskiej do ul. Armii Krajowej, Park Chrobrego)	2013	ok. 939 434,00 brutto	Środki własne
2.	Oświetlenie ulic, placów i dróg	2014	1 689 029,24 brutto	Środki własne
3.	Budowa i modernizacja dróg i ulic w tym m. in.: ul. Pomorska, ul. Buczka I etap, ul. Majkowskiego, ul. Łasaka, ul. Konopackiej, Al. Wolności, ul. Armii Krajowej; Poprawa nawierzchni Bulwaru turystyczno-rekreacyjnego nad rzeką Łębą - od Zamku Krzyżackiego do starego basenu	2014	9 756 679,97 brutto	Środki własne Dotacja z budżetu Państwa Dotacja ze Starostwa
4.	Wykonanie dróg dojazdowych do nowych działek budowlanych na terenie Osiedla Wschód	2014	49 978,30 brutto	Środki własne

Źródło: Urząd Miasta Lęborka, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Lęborku

2.6 Ochrona gleb i zasobów mineralnych

Badania gleb w systemie monitoringu krajowego prowadzone są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, w punktach zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo. Wybór punktów kontrolno-pomiarowych uwzględnia zróżnicowanie pokrywy glebowej (typy, gatunki, rodzaje, kompleksy przydatności rolniczej, klasy bonitacyjne), a także inne czynniki środowiska. Podstawę wyboru tych punktów stanowi szczegółowa analiza warunków glebowych kraju, fizjografia oraz występowanie obszarów ekologicznego zagrożenia powstałych w wyniku określonej działalności gospodarczej człowieka. W województwie pomorskim zlokalizowanych zostało 9 punktów kontrolno-pomiarowych. Żaden z tych punktów nie występuje w granicach Miasta Lęborka.

Na terenie miasta występują czwartorzędowe złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej, głównie ility, mułki i piaski schudzające, których wydobyte w 2014 r. wyniosło 48 tys. ton, a w 2013 r. 52 tys. ton, oraz czwartorzędowe złoża piasków budowlanych – wydobyte w 2014 r. 10 tys. ton, a w 2013 r. wydobyte z dwóch złóż piasków budowlanych wyniosło 14 tys. ton.⁸

2.7 Gospodarka odpadami

Na terenie miasta Lębork odpady komunalne są zbierane selektywne – zbiórka u źródła, od właścicieli nieruchomości oraz w formie zmieszanej.

Gmina Miasto Lębork wchodzi w skład Regionu Północnego gospodarki odpadami komunalnymi województwa pomorskiego, który został wskazany w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018. W skład Regionu Północnego wchodzi następujące gminy: Czarna Dąbrówka, Chmielno, Sierakowice, Sulęcyno, Cewice, Lębork, Łeba, Nowa Wieś Lęborska, Wicko, Hel, Jastarnia, Krokowa, Puck (M), Puck (W), Władysławowo, Damnica, Potęgowo, Choczewo, Gniewino, Linia, Łęczyce.

Miasto Lębork nie posiada na swoim terenie czynnych instalacji przeznaczonych do unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Obecnie na terenie miasta nie ma wysypiska odpadów komunalnych. Składowiska odpadów komunalnych w mieście zlikwidowane zostały w 1994 roku. Wszystkie odpady komunalne z terenu miasta są aktualnie unieszkodliwiane na składowisku zlokalizowanym w miejscowości Czarnówko w gminie Nowa Wieś Lęborska. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych prowadzony jest w sortowni odpadów zlokalizowanej na terenie ZZO w Czarnówku. Do sortowni dowożone są odpady z selektywnej zbiórki odpadów (systemu workowego i pojemnikowego). W sortowni odpady są doczyszczane, rozdzielane na poszczególne rodzaje surowców, prasowane i przygotowywane do odbioru. Miasto Lębork poza PSZOK-iem nie planuje budowy nowej instalacji od odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Dodatkowo na terenie Lęborka odzysk prowadzą również prywatne punkty skupu surowców wtórnych. W obrębie miasta funkcjonują również zakłady prowadzące odzysk odpadów wytwarzanych we własnym zakresie.

W omawianym okresie sprawozdawczym w rejonie miasta Lęborka realizowano m.in. wskazane poniżej przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami.

Tab. 17. Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami w rejonie miasta Lęborka w latach 2013-2014

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Rok realizacji	Koszty realizacji	Źródła finansowania
1.	Kwatera deponowania odpadów balastowych	2013	3 233 400,00 zł	własne/zewnętrzne
		2014	2 905 800,00 zł	

⁸źródło: Bilans zasobów złóż kopaliny w Polsce wg stanu na 31 XII 2014 r., Bilans zasobów złóż kopaliny w Polsce wg stanu na 31 XII 2013 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015

2.	Instalacje do energetycznego wykorzystania biogazu	2013	803 300,00 zł	własne/zewnętrzne
		2014	243 300,00 zł	
3.	Drenaż odcieków	2013	95 800,00 zł	własne/zewnętrzne
		2014	373 000,00 zł	
4.	Rozbudowa systemu segregacji odpadów w rejonie miasta Lęborka ,	2014	46.500,00 zł	własne
	Zakup koszy i pojemników do segregacji odpadów	2013	32.351,46 zł	
		2014	31.967,70 zł	
5.	Dofinansowanie usuwania wyrobów azbestowych	2013	5.740,- zł brutto	Dotacja WFOŚiGW
		2014	3.895,-zł brutto	Wkład mieszkańców

Źródło: Urząd Miasta Lęborka, ZZO w Czarnówku

2.8 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Inwestycje związane z minimalizacją ewentualnych zagrożeń środowiska pozostają w gestii zakładów, w których takie zagrożenia mogą wystąpić.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest kilka większych zakładów przemysłowych, które mogłyby wpływać na pogorszenie stanu jakości środowiska. Przede wszystkim są to zakłady legitymujące się pozwoleniami zintegrowanymi. Zakłady zlokalizowane na terenie miasta w pierwszej kolejności oddziałują negatywnie na powietrze atmosferyczne, potem na wody powierzchniowe i gleby.

W analizowanym okresie nie wystąpiły nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

3 Nakłady finansowe i efekty inwestycji w ochronie środowiska

W tabeli poniżej zamieszczono informację na temat poniesionych wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska z budżetu miasta Lęborka. Dane pochodzą ze sprawozdania z realizacji budżetu miasta Lęborka za 2013 i 2014 rok. W 2013 roku wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska stanowiły 1,2% całości wydatków budżetu miasta. Natomiast w 2014 roku stanowiły 2,3% ogółu wydatków miasta.

Tab. 18. Wydatki budżetu miasta Lębork w latach 2013-2014

Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	J.m.	2013	2014
Ogółem	zł brutto	1 492 419,08	3 400 290,56
Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	zł brutto	80 212,00	135 279,46
Gospodarka odpadami	zł brutto	1 383 738,66	3 243 704,11
Pozostała działalność	zł brutto	28 468,42	21 306,80

Źródło: Sprawozdania z realizacji budżetu miasta Lęborka za rok 2013 i 2014

W roku 2014 odnotowano dwukrotny wzrost wydatków związanych z gospodarką komunalną i ochroną środowiska w stosunku do roku 2013. Zwiększeniu uległy wydatki, które dotyczyły gospodarki odpadami oraz wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Zwiększenie wydatków dotyczących gospodarki odpadami związane jest z ustawowym wymogiem przejścia przez gminy od 1 lipca 2013r. obowiązku odbioru od mieszkańców odpadów komunalnych i ich zagospodarowania.

4 Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna na terenie miasta Lęborka prowadzona jest głównie w placówkach oświatowych. System kształcenia uczniów i studentów nastawiony jest na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej. We wszystkich szkołach realizowane są programy ekologiczne, zgodnie z Polską Strategią Edukacji Ekologicznej. Realizując takie programy szczególną uwagę zwraca się na prowadzenie lekcji terenowych: obserwacji i prostych badań w terenie. Ukazuje się efekty zarówno negatywnej jak i pozytywnej działalności człowieka w środowisku, jako drogi właściwego i realnego rozwiązywania problemów ekologicznych. W szkołach średnich i na uczelniach wśród celów nauczania pojawiają się zagadnienia dotyczące wiedzy o środowisku i relacjach w nim zachodzących, złożoności procesów, którym podlega środowisko i konieczności zachowania równowagi ekologicznej.

Miasto współpracuje również z jednostkami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, szkołami, stowarzyszeniami (np. Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Łeby, LOT, PTTK, ZHP, PZW itp.) w zakresie przedsięwzięć proekologicznych, organizując festyny, rajdy oraz maratony ekologiczne. Organizowane są także imprezy edukacyjno-ekologiczne i ekoplenery z udziałem MDK, MZGK i Nadleśnictwa. Kontynuowane są także okresowe akcje typu „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”, „Nie pal śmieci”, „Sadzonki za makulaturę”, „Dzień Ochrony Środowiska”, ochrona kasztanowców itp.

Ponadto miasto dokonuje zakupu materiałów promocyjnych, plakatów i ulotek okolicznościowych oraz okresowo wydaje publikacje informacyjno-edukacyjne w prasie lokalnej dla mieszkańców miasta.

W tabeli poniżej zamieszczono informację na temat zrealizowanych w Lęborku działań w ramach edukacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju gminy.

Tab. 19. Przedsięwzięcia związane z edukacją ekologiczną na terenie Miasta Lęborka w latach 2013-2014

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Poniesione koszty [zł]		Źródła finansowania
		2013	2014	
1.	Zakup publikacji proekologicznych (podręczniki, poradniki, czasopisma)	1289,05 brutto	378,00 brutto	Środki własne miasta
2.	Dostawa urządzeń i wyposażenia proekologicznego do ochrony zwierząt / budki, klatki, domki itp. /	-	1531,00 brutto	Środki własne i pozabudżetowe miasta
3.	Zakup materiałów i pomocy dydaktycznych w ramach działań edukacyjno-ekologicznych z udziałem miasta i instytucji kulturalno-oświatowych (m.in. szkół, MDK itp.), w tym konkursy, warsztaty i imprezy proekologiczne w gminie typu „Dzień Ziemi”, „Dzień ochrony środowiska”, „Ekoplenery”, „Ziemia- raj bioróżnorodności” itp.	5.381,28 brutto	5.537,51 brutto	Środki własne miasta
4.	Wydruk dyplomów okolicznościowych dla uczestników proekologicznych konkursów	118,81 brutto	49,52 brutto	Środki własne miasta
5.	Zakup materiałów i wyposażenia w ramach działań edukacyjno-ekologicznych, w tym kampanii informacyjnej i wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami	-	32 855,79 brutto	Środki własne miasta
6.	Wydruk kolorowych ulotek informacyjnych dla mieszkańców miasta dot. segregacji i zbiórki odpadów	-	1525,20 brutto	Środki własne miasta
7.	Działania proekologiczne oraz akcje sanitarno-porządkowe związane m.in. z segregacją i usuwaniem odpadów, w tym odbiór przeterminowanych leków	3719,51 brutto	5162,39 brutto	Środki własne miasta
8.	Wykonanie kolorowych map turystyczno-przyrodniczych z elementami lokalnego środowiska	734,16 brutto	-	Środki własne miasta
9.	Organizacja i obsługa estradowej imprezy proekologicznej dla dzieci ze szkół podstawowych pn. „Historia zaginionego papierka” w ramach kampanii informacyjnej z zakresu segregacji odpadów komunalnych	2000,00 brutto	-	Środki własne miasta
10.	Zakup gier i materiałów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej pn. „Chrońmy Środowisko”, „Eko-Bingo” itp.	124,60 brutto	-	Środki własne miasta

Źródło: Urząd Miasta Lęborka

5 Wnioski i zalecenia dotyczące aktualizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem służącym do prowadzenia polityki ekologicznej na poziomie Gminy. Dokument stanowi przeniesienie istotnych zagadnień określonych w polityce ekologicznej państwa oraz w wojewódzkim i powiatowym programie ochrony środowiska na poziom gminny, z jednoczesnym uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań. Podstawowym założeniem programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach jest dążenie do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

Niniejszy raport przedstawia analizę stanu środowiska na terenie Miasta Lęborka oraz stopień realizacji Programu Ochrony Środowiska w latach 2013 - 2014.

Wszelkie podjęte działania finansowane były głównie z budżetu jak również przy udziale środków zewnętrznych np. z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz z Funduszu Spójności Unii Europejskiej.

Zadania z zakresu zaopatrzenia ludności w wodę i gospodarki wodno-ściekowej zostały zrealizowane przez miasto i Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lęborku. Według danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w okresie sprawozdawczym nastąpił dalszy wzrost długości sieci wodociągowej. Stopniowo wzrasta też ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej (udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej wyniósł dla roku 2013 - 99,2%, a dla roku 2014 - 99,3%). Jednocześnie nieznacznie zwiększył się pobór wody przeznaczonej do spożycia oraz na cele socjalno-bytowe. Zwiększyła się również długość sieci kanalizacyjnej, przy równoczesnym zwiększeniu liczby przyłączeń sieci kanalizacyjnej do budynków odbiorców indywidualnych, a co za tym idzie nieznacznie wzrosła liczba osób w mieście korzystająca z kanalizacji (udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej wyniósł zarówno dla roku 2013, jak i 2014 - 93%).

Stan ekologiczny wód powierzchniowych na terenie miasta oceniono jako dobry (punkt pomiarowy na rzece Okalica).

Analiza danych pochodzących z WIOŚ w Gdańsku oraz z Urzędu Miejskiego w Lęborku pozwala na stwierdzenie, że zadania określone w gminnym programie ochrony środowiska odnoszące się do ochrony powietrza zostały w większości zrealizowane.

Na terenie miasta Lęborka w 2014 roku jednorazowo zlokalizowany został jeden automatyczny punkt pomiarowy monitorujący stężenie dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM10, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, ozonu (O₃) w atmosferze. Jednak przekroczenia wartości dopuszczalnej zanotowano tylko dla benzo(a)pirenu. Natomiast przy uwzględnieniu kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin, nie stwierdzono żadnych przekroczeń. Jednakże, biorąc pod uwagę zarówno kryteria odnoszące się do ochrony zdrowia, jak i ochrony roślin, pozostają zagrożone poziomy celów długoterminowych dla ozonu ustalonych do osiągnięcia na rok 2020, podobnie jak dla innych regionów w kraju.

W okresie sprawozdawczym podjęto szereg zadań mających pośrednio ograniczyć emisję zanieczyszczeń do atmosfery, szczególną uwagę zwrócono na wysokonakładowe przedsięwzięcia i inwestycje proekologiczne m.in. dotyczące termomodernizacji budynków, wymiany energooszczędnych ulicznych lamp oświetleniowych oraz budowy elektrociepłowni opalanej biomasą.

Z uwagi na układ urbanistyczny miasta i powstające w ostatnim okresie nowe inwestycje np. drogowe i osiedla mieszkaniowe trudno jest znacząco zwiększyć powierzchnię zieleni miejskiej na niewielkim stosunkowo obszarze miasta / 1784 ha /. Jednak na terenie gminy realizowane są na bieżąco w miarę możliwości zarówno nowe nasadzenia jak i nasadzenia zastępcze m.in. w przypadkach koniecznych usunięcia kolizyjnych lub chorych drzew np. podczas inwestycji miejskich lub na terenach posesji prywatnych, zgodnie z aktualnymi wymogami ustawy o ochronie przyrody.

Dlatego też sumaryczna powierzchnia istniejących parków, zieleńców oraz powierzchni lasów gminnych nie zmieniła się znacząco, a w konsekwencji zmniejszyła się w stosunku do lat poprzednich.

Na terenie miasta hałas komunikacyjny związany jest głównie z odcinkiem drogi o zasięgu krajowym (nr 6) oraz wojewódzkim (nr 214). W okresie sprawozdawczym na terenie miasta nie zostały przeprowadzone badania hałasu komunikacyjnego prowadzone w ramach monitoringu środowiska przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Wśród inwestycji mogących wpływać na ograniczenie hałasu komunikacyjnego sukcesywnie prowadzona jest modernizacja nawierzchni dróg i budowa nowych ulic, a także projektowane są dwie ekspresowe obwodnice miasta.

W okresie sprawozdawczym na terenie miasta Lęborka były prowadzone pomiary pól elektromagnetycznych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku w 2013 roku. Wynik, który otrzymano w Lęborku wynosił 0,40 [V/m], a to oznacza, że nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku.

Edukacja ekologiczna jest prowadzona dosyć intensywnie na terenie miasta Lęborka. Obejmuje ona w większości już cykliczne akcje i konkursy. Prowadzonych jest wiele działań, w które są zaangażowane m.in. dzieci i młodzież.

Przy aktualizacji Programu Ochrony Środowiska należy zwrócić uwagę na jego spójność z innymi dokumentami strategicznymi szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego. Pomiar stopnia realizacji celów Programu odbywa się poprzez mierniki. Są to mierniki związane z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel Programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego.

Wśród zadań Programu Ochrony Środowiska, które wymagają znacznego zaangażowania samorządów terytorialnych, należy wymienić w szczególności:

- sukcesywna likwidacja niskiej emisji, np. poprzez realizację Planu gospodarki niskoemisyjnej gminy,
- wyrównanie dysproporcji pomiędzy zwodociągowaniem i skanalizowaniem obszaru miasta, która obecnie wynosi 0,6,
- dalszą termomodernizację budynków, a także wsparcie działań mających na celu pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych,
- tworzenie nowych form ochrony przyrody oraz podjęcie współpracy z instytucjami zarządzającymi obszarami już istniejącymi w zakresie utrzymania ich walorów przyrodniczych,
- zwiększenie w miarę możliwości powierzchni terenów zieleni publicznej na terenie miasta, a także utrzymanie oraz pielęgnację tej zieleni, szczególnie na nowo powstających osiedlach mieszkaniowych,
- edukację ekologiczną uwzględniającą sektory problemowe, opartą na systemie szkoleń i warsztatów.

Podsumowując stwierdzono, że Urząd Miasta Lęborka prowadzi szereg działań inwestycyjnych, koordynacyjnych oraz informacyjno-edukacyjnych skutkujących realnymi efektami ekologicznymi i znaczną poprawą stanu środowiska w gminie.

Tab. 20. Mierniki realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Lęborka

KOMPONENTY ŚRODOWISKA	MIERNIK	WARTOŚĆ W POSZCZEGÓLNYCH LATACH			
		2011	2013	2014	
POWIETRZE ATMOSFERYCZNE HAŁAS PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE ZASOBY WODNE ŚRODOWISKO GLEBOWE	1. Poziom zanieczyszczenia powietrza według oceny rocznej (źródło: WIOŚ)	SO ₂ - A	SO ₂ - A	SO ₂ - A	
		NO ₂ - A	NO ₂ - A	NO ₂ - A	
		PM ₁₀ - A	PM ₁₀ - C	PM ₁₀ - C	
		PM _{2,5} - A	PM _{2,5} - A	PM _{2,5} - C	
		C ₆ H ₆ - A	C ₆ H ₆ - C	C ₆ H ₆ - A	
		CO - C	CO - A	CO - A	
		Pb - A	Pb - A	Pb - A	
		As - A	As - A	As - A	
		Cd - A	Cd - A	Cd - A	
		Ni - A	Ni - A	Ni - A	
	B/a/P - C	B/a/P - C	B/a/P - C		
	O ₃ - C(D2)	O ₃ - A(D2)	O ₃ - A(D2)		
	2. Klasa jakości wód powierzchniowych (rz. Okalica)	– ocena elementów fizykochemicznych	stan poniżej dobrego	I klasa	
		– ocena elementów biologicznych	umiarkowany	II klasa	-
		– ocena stanu ekologicznego	umiarkowany	dobry	
– ocena elementów hydromorfologicznych (źródło: WIOŚ)		dobry	-		
ZASOBY PRZYRODNICZE	3. Długość sieci wodociągowej (źródło: Urząd Miasta)	92,1 km	136 km	140,9 km	
	4. Długość sieci kanalizacyjnej (źródło: Urząd Miasta)	64,6 km	84,2 km	85,8 km	
	6. Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	0,7	0,6	0,6	
	7. Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej (źródło: Urząd Miasta)	35050	34892	34822	
	8. Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej (źródło: Urząd Miasta)	33376	33283	33240	
	9. Woda dostarczana gospodarstwom domowym(źródło:BDL)	1 147,7 dm ³	33 000 dm ³	33 720 dm ³	
	11. Liczba czynnych eksploatacji złóż surowców mineralnych (źródło:PIG)	3	3	2	
	13. Lesistość(źródło: BDL)	17,9	17,6	17,6	
	14. Liczba pomników przyrody (źródło: Urząd Miasta)	20	20	20	
	15. Liczba obszarów Natura 2000 w granicach administracyjnych miasta(źródło: natura2000.org.pl)	0	0	0	
	EDUKACJA EKOLOGICZNA	16. Rodzaj prowadzonych działań edukacyjnych organizowanych przez miasto(źródło: Urząd Miasta)	różne akcje pro środowiskowe, zajęcia terenowe, warsztaty, konkursy	różne akcje pro środowisko we, zajęcia terenowe, warsztaty, konkursy	różne akcje pro środowiskowe, zajęcia terenowe, warsztaty, konkursy

Źródło: opracowanie własne